ЕРА, 23 февраль № 23 (4348). Иах 2 неп.

Масса я мехкашкара пролетареш, вІашаГІнхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советска Союза Коммунистически партеХохч-ГІалгІаЙ обкома Хохч-ГІалгІаЙ АССР Лаккехьарча Советен Министрий Советен орган.

Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

23 ФЕВРАЛЬ-СОВЕТСКИ ЭСКАРЕИ ТІЕМА-ФОРДА ФЛОТЕИ ДИ

Стартови позицеш хьаарайолачча.

ТАСС фотохроника.

ЧІОАГІЬЕ КЪАХЬЕГАМА ДИСЦИПЛИНА

Берригача мехка санна, Хохч-ГІалгІайчен предприятешка, колхозашка, совхозашка кехкхаш и Сийлаъ-бокхача Октября 50 шу дизара сийна яьржа социалистически яхь. КПСС ЦК социалистан ура-а оттадаь. РСФСР-ЧІ колхозашкарчо чуйийна къахьегаш ба мобилейин шера ГІаийца лексарийн дехкараш сийленца кхоачашдара.

Цу яхье къаьгта хьагу, советски наьха хьинар, цар лаьтта дисциплина. Лаьхенна хьалхашкара' шоай граждански декхар цар сийленца кхоачашдеш хилар.

Къахьегама дисциплина лакха лоаттаеш йола барттийна коллективаш духха я вай республике. Духха боллхой болаш йоккха завод я «Красный молот» ахар. Из планированиен экономически стимулированен кердача системах болх бе йоленнийх. Кердача хьалашка кхы а тоаенай цу коллективна къахьегама дисциплина. Хіанна хіара болхло оарнагІвоал заводе производственни хьокхамашлаьхьдара, тІекхийка мара продукции ара ца хецара. Кхы а лаккбеннаб боллхой материальни бешам.

Къахьегама дисциплина лакха лоаттаеда денна терко я завода парт-парторг, профкомо, цехови партийни организацеш, партийни группаца.

Къахьегама дисциплина тоаяра зе-шаш дуне хьайийкина партийни конференцеш, хІаьта ницца боллхой собраниеш.

ТІагІерта хьовсан лоаттабу программ ерашца, производственни кокхарш лиаза хоаттаеш цу лерашца.

Массеех цу хьалца тІетІьаьсачарех ву Сунженски районера Шеча Эскара ДІерагІа Йола кехьоь. Из тІехьаьгІара чертоачарех цІца бахьан ца ло. Из тІехьаьгІара лаьхенна дисциплина лоха хилар. Хіанна кІыча тайнера лаьтт ГІулакх. Болхо хьалца латтарех я, хІаьта дахьнера хьаьмех йола цу бохьама коллектив цІца зелал санна, борттийна кравнташ я. Черчийн организацеш ца ло. Из тІехьаьгІара чертоачарех къахьегама дисциплина. Хіанна дисциплина: толхьнь воллагІа мотиг нийсъеца, берригача колхозхоша дуьна оттаду ма дош.

Цу тайнера масалаш яхьу дуккха а доаладе йиш я. Ихьабакъа, республика дахьийочу предприятешка, колхозашка, совхозашка лелара латт къахьегама дисциплина. Духха мотиг ца ло, ерашца, принципаш бара йолаш, болха ха йоьешш.

Производственни хьокхамашлаьхьдара дикагІа хуттгар Грозненски химически комбинате, нагахьа санна массеайочу нехашка къахьегама дисциплина лакха ладаре. Прогулаш ерех духхалІа барашца кагиркой ца. Корта бохабу малар мелар бахьан болаш тесхам дукхагІа дахье къахьегама дисциплина. Прогулаш ерашца юкъе ца заволе дуккха хьо йоацца балха бахьна нах. Цар къахьегама книжка хьаьжча ручаьдал уж нах кІаст-каста цоай балха-мотигнаш хуьнаш хилар.

Лоха латт къахьегама дисциплина ГАРО яхача заводе а. Цига-лаьн яхьачаьнъара ІалІаьхьа керттерча бахьнех цаІ ца къахьегама дисциплина тедхар.

ЧІоагІа лелара латт из ГІулакх республика тайп-тайнера ГІишлоийн организацеш. Боллхой ханнаьхьа бахьа арабуьлаш, хІаьта духха нийсъу уж каст-каста хуьнаьгІуш йола мотигаш.

Шелковской районера Ленина ЦІерахьа колхозе бахьа а-бахаш, боахама ваьдаре йІалла даьхьа а ца лоацаш дукха нах ба. Цар колхозе лаьттах лелаеш йоьшш доаладаьхьара боахам ДегІаьна йІалла, йІалла лог лаьшш бан колхозе боахамах. Бахьда, духха ха йоацца хиннача колхозе отчетно-хоржамса собране колхозхоша ШенхаьшІта ЛІаХаЙтаЬ.ца тайнарча нахага уж ишта ДІахо боахийгарбоацІнга.

Къахьегама дисциплина тоХаеш зуІамЕ ГІулакхаш деладеш, общественни вахаре йІалла даьхьа ца лоацаш бола нах духха ба Наьсарен районера совхозашца.

Цу тайнера ГІулакхаш ДІахо ла мегаргІап. ШенхаьшІта тоае еза къахьегама дисциплина массайочу мотигеш.

Цу хьаьхьаьха доккхий декхаран хьалашка оттаьлаш партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, советски органаш, боахамий кулгалхошца БПСС Центральни Комитето «Промышленнен предприятейн ГІишлоийн коллективашца къахьегама социалистически дисциплина ахетам бакъаргаьна ГІулакхаш ГІулакхаш ГІулакхаш

МАШАРЕРА КЪАХЬЕГАМ ЛОРАБЕШ ЛАТТАРАШ

ТІЕМАШКА ХЬАХИННА ИШТТА ВОХАВИР МОАСТАҐІА

(Ишстедовлар. Долалур 1-ча оагіо тіа).

гадаЙра бе боаллаш гранатий цІов а болаш бІоЙой фашистий танкашта дІаІІадбеттаЙуш. Бовш, цІхьабакъа, моастаґІа чаІх ма воаЙйтаЙаш лийта.

Тіема хьалхарчу кхаь шерен ах шерен гитлеровскиЙ Германе а цун сателлитийн а толашаґІа долча бІунашта шоаш цхьаь духьала лаьттар СССР эскара флоти. ШоллаґІа дуйен тіема эгґара халарІа дола бетташ терашш, эгґара духьаґІа цІий мохьалеш хьаІ ма тІемаш кхаьчар Советский Герзашларча низашта доаґІаеча лаьхьа. Москвана гарнизонхочуьра хиннача историческеш тіем тІа эгґара хьалха йоалъ дІыкхкхар фашистеш полчиш эпалургІойаш хилдраьс йола мий. Цул тіехьаґІа Смоленсраьре, Орловско-Курский тіем тІа, Днепр тІа, Ленинграда хоттє бахча тіем тІа... Уж я вай коталоий ерриґа оттаьлаш. Іохьера а доллачу хІаман корта а хинна дІаоттар 1965 шера май, Берлин яккхар. Хоалаиболлаш дохаІар фашистеш бІуваш, ерриґа гитлеровски паччахьалкхен машина.

Вай хьалгІо Сийлахь-бокхха Дай-мехка тіом аьнна йІи тІаІлача уг тіем тІа Советски Союза паргІатон лоІаин бахьаш долаш лийта ца Іеш, вай лийтар гитлеровски оккупанте дукъа кІалийсиннеча дерриґача халхьай паргІато, ираз бахьаш лоІаш а. Советски халхьа кІоонтий, тіем тІарча вай новкъостий духьа пІий Іодхаш Польшаран Чехословакен, Болгаре а Румыне а, Венгрен Югославен лаьтташ тІа.

ПаргІатон юкъара ґІулакх бахьаш долаш лаьташ Франце, Итале, Белыре, кхьча европейски паччахьалкхенаш партизанийн отрядашка хиннаб советски тІемахой. Вай—интернационалисташ. Иштта кхе а Іоаьл, кхе а ду вай Ленина цхьаьмсарча парте.

Машара хьалашка лостама гоІа тохьа пункт а хинна дІаоттар 1945 шера фашистски Германи эша а ях ыкхха сийлахь-бокхха котаІо, оьалгара дегз хийнар дуйен хилкхаитта юкъерча аренера пІий соотношеник. Советски Союз улуг а хІинта, вежарий цхьаьн мугІаре а этта боьх хІанз кхоччаидие лерхІачуьра Европа. Аьле дуккха паччахьалкхенаш. Социализма факел ураґІьхьийтай американски а, континентерча ПаргІатон тІайберчІа — Куба.

Тхьо шу совєІа ца Іаьлийнай Сийлахь-бокхха Дай-мехка тіом лаьтта. Ну экъа хурделинад вай Герзашларча Низаш а.

Вай бар машаре мохх ба. Советски халхьа, вежарашка доаґІа дерриґача социалистически мехкашта а савиз лаьр цаІ ца— массанеш а доттаґІаІ долаш дахилга, городаш хьалъеґІа, цІий хьалъеґІача беркатаца лаьтта хоалеґІа, Іилма, техника лагІахьулийна хІанз а гучаІаьнна йола Іалаьна хьайінеаш боаьалга, уж аламий цулакхаґа йохийтІаґІа.

Цхьабакъа, халахете а, дуйен тІа ба: кхи тайна «ґІулакх» лоаІаеш боьа мах. Цар бомбашна напалми чуетт Вьетнамча маврцаца цІеношта, Іеаьлаг ґІакхуьлъ вахар тоаІаьла дезача моттигашка, сихбенна кийчІуьн боаьхх дуйен кеоІа цІи дотаяра. НАТО дола дерата, Малхбузаен Германе реваншистеш низашта чоаІхаперча хьала тІа оттаІу дуйен хьалъ-хьата юкъера ґІулакхан, ялохкам чоаґІбу. Уж ер-ошта факташ терлал ца еш Іе йІи ян вайга. Нуулхьа Советски правительствоан КПСС-ен долла хІама ду агресивин низашта лелдеразитта хьхьалъ ра фел ІІаІо лаьхьара, эскарен флотен низ чоаґІбаґІа. ХІанз сатийна коммунизм хьалъе советски халхьаьн пара нахьаьбаха кийчуьн ца тІемахой а.

ЭСКАРЕИ флотен бе доахх хІанзарча гергеен техникан дерриґача тайнаш. Советски Герзашларча Низийн керттера тайна стратегически ґІулакхашта дола ракетин-бІуваш а. Иш бола термоядерин зарядаш а йоахкаш йола баллистически конвейеншташта юкъе кхуьсеи ракеташ планета тІа миччаьха ян яле а моллаґІча объектаца хІама тоХалургІойаьлаш а. Вай ракеташ нийса йолхаьш юккъе тІаетталуьн хилар массанена а хоьш да. Па кхьаьта хьахьокх, белгеллаьлча, уж тІехьхьарча хана СССР-е текхаьуьл тІехьаьІа Тхьа-оьвана тІаьрчІа боьхьо белгаЛьаьчІа районе уж хиоьсаро.

ТоламатІа йола тіема техника я Герзашларча Низийн кхьча тайнашка лаьтта дегІаьа бувшийтар мехкарий, эгґара хьалха хьаьнибеннача бомби пІикхха баьнчаьа кІоаґа ну хьхйсар уж. Поклий тоаІ шоаІ-листа юоьла вьлар. Эгґара хьалха ґІаьнькъар юкъеркъашъ. Чуболаелар бомбашъ, фоьрдагІаьра ураґІоладелар хин бІоґІий. Уж яр. фашистеш торредаш. Тіом болабеннаьеш десантникаш цхьаьннена тІехьа шоллаґІаьр тохаш атакаш юхаетташ. Іоьнчаьнна ґІулакхаьн бехзр мехкарий. Іоьнчаьнна.

Календарах тувлаебеннабар «ЗІамигІача лаьттан» тІа. Дайнаьха — йІра ґІемаш. Бийсанна — кемаша хьаґІаьа тІехьа хьоаьрдаш кхаьчІа продукташ. ДІаьхьуьлаш кІордаьдаьлиш беш болх. Патроташ кхоьнар. моастаґІчо. Цудухьа дийнаьха а бе а бе. Бо-хулар медсестрайгара хирургаьта ґІулакхаьн. Поьсна медико-санитарни батальон. Передовой лине тІа чоьнаш ехкар. ХІаьта уьхьаза. Бийсанна дІаІІаьлхарбаха кийнбора доаґІаеш.

Десантникаш дІа ґІаьнна ДІаґарбеґІий. Уж яр. фашистеш торредаш. Тіом болабеннаьеш десантникаш цхьаьннена тІехьа шоллаґІаьр тохаш атакаш юхаетташ. Іоьнчаьнна ґІулакхаьн бехзр мехкарий. Іоьнчаьнна.

Календарах тувлаебеннабар «ЗІамигІача лаьттан» тІа. Дайнаьха — йІра ґІемаш. Бийсанна — кемаша хьаґІаьа тІехьа хьоаьрдаш кхаьчІа продукташ. ДІаьхьуьлаш кІордаьдаьлиш беш болх. Патроташ кхоьнар. моастаґІчо. Цудухьа дийнаьха а бе а бе. Бо-хулар медсестрайгара хирургаьта ґІулакхаьн. Поьсна медико-санитарни батальон. Передовой лине тІа чоьнаш ехкар. ХІаьта уьхьаза. Бийсанна дІаІІаьлхарбаха кийнбора доаґІаеш.

Десантникаш дІа ґІаьнна ДІаґарбеґІий. Уж яр. фашистеш торредаш. Тіом болабеннаьеш десантникаш цхьаьннена тІехьа шоллаґІаьр тохаш атакаш юхаетташ. Іоьнчаьнна ґІулакхаьн бехзр мехкарий. Іоьнчаьнна.

Цхьаьнна ґІулакхаьн. Іоьнчаьнна ґІулакхаьн. Іоьнчаьнна ґІулакхаьн. Іоьнч

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ДЕПУТАТАЛЛА КАНДИДАТАШ ДИАЯЗБАРАХ БОЛА ХОАМ

(Интедолаг. Деллаер 1-ча оагІо тІаьн.)

юкъарра собранин — № 28 йолча Алексеевски хоржамий округе Іоалла.

Иванов Николай Архадьевич — ваьв шу 1917, парте ваьв, Грозненски локомотивни техникан машинист ва. Кандидатура оттаяьл Кьилбаседа-Кавказски машиналъха Грозненски локомотивни депо болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 29 йолча Войнаьхи хоржамий округе Іоалла.

Дангаева Данийл Алиу — ваьв 1939, парте ваьв, Грозненски электромеханически завода слесарь - электромонтажник я. Кандидатура оттаяьл Грозненски электромеханически заводе болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 30 йолча Кенотонски хоржамий округе Іоалла.

Коротков Иван Максимович — ваьв шу 1925, КПСС член, Октябрьскийна ТІехьаьлла промыслин управленин телемеханизированни промысла скважинашта лаьтта кІал ремонтан мастер. Кандидатура оттаяьл Октябрьскийна мехкадаьта промыслин управлене телемеханизированни промысла болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 31 йолча Космодемьянски хоржамий округе Іоалла.

Качишвили Николай Захарович — ваьв шу 1909, КПСС член, Нохч-Іалгіа-Кавказски мехкадаьта Іилма-тохкамах института директор. Кандидатура оттаяьл ВНИИКанефтегаза болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 32 йолча Котовски хоржамий округе Іоалла.

Брыкин Евгений Васильевич — ваьв шу 1916, КПСС член, Нохч-Іалгіа АССР Госплана председатель. Кандидатура оттаяьл «Грозненгео» объединенин транспортни контора болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 33 йолча Куйбышевски хоржамий округе Іоалла.

Мирчев Федор Васильевич — ваьв шу 1924, КПСС член, Нохч-Іалгіа АССР торговле министр. Кандидатура оттаяьл «Октябрьскийна» мехкадаьта промыслин управлене болхлой Іалашон отдела болхлой гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 34 йолча Мичурински хоржамий округе Іоалла.

Истомин Петр Семенович — ваьв шу 1906, КПСС член, къаьлгамхой ва депутатий. Грозненски городской Совета исполкома председатель. Кандидатура оттаяьл № 2 йолча Грозненски городской больница медицински техникеан, техникеан персоналан юкъарра собранин — № 35 йолча Нажамовски хоржамий округе Іоалла.

Бичевой Николай Иванович — ваьв шу 1925, КПСС член, «Грозненгеоразведка» яхача треста тохкама Іоарра бурун дегтаьчу Октябрьскийна контора воккхачу ваьсо бурун дегтаьчу мастер. Кандидатура оттаяьл «Грозненгеоразведка» яхача треста тохкама Іоарра бурун дегтаьчу Октябрьскийна контора болхлой, инженерий техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 36 йолча Новопромыслски хоржамий округе Іоалла.

Алмасов Іаьдалий Илез — ваьв шу 1899, КПСС член, Нохч-Іалгіа АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель. Кандидатура оттаяьл «Октябрьскийна» мехкадаьта промыслин управлене болхлой, инженерий, техникий, гІулакхерча наьха юкъарра собранин — № 37 йолча Окружнийна Іилма-тохкаме.

Гуреев Петр Яковлевич — ваьв шу 1912, КПСС член, Нохч-Іалгіа АССР финансий министр. Кандидатура оттаяьл Грозненски хоржамийна Совет Министрийн аппаратан персоналан юкъарра собранин — № 38 йолча Свердловски хоржамий округе Іоалла.

Асабалаев Асхаб-Іалий Ахмад — ваьв шу 1917, КПСС член, къаьлгамхой депутатий Октябрьски районан Совета исполкома председатель. Кандидатура оттаяьл Кьилбаседа-Кавказски машиналъхьа Грозненски оттаяьл Грозненски машиналъхьа Грозненски машиналъхьа Грозненски машиналъхьа

РЕЦЕНЗИ

«ТИЙШАБОЛХИ БЕЗАМИ»

Дика хеташ тІаиййар зрителаца Х. Нурадилова пІерахча театра артисташа оттаьлъ «Тийша болхи безам» яха постановка. ХУІІ-ча тІашшера ваьхача сийлаьвоккуча немций поэто, драматурго — Фридрих Шиллера ший произведение тІа оттаьлъ а кьоьстаеш а йоьхьаьнаш ца ладелхарча тайпара, вай хано маяхкара хьаьхьоьх театра коллективо.

Адамашта — дуьхьалара кьиза ваьхар хьа а хьокхаш, поэт кхийх наха ваьхьа оттаьлъ искусственни йоьжьаш дацарца тІаьхьаьнаш.

Из трагеди Нохч-ПаллІагІ театро оттаьр нийсса доагІаш да, хІара ваьчча хІаца а вай наьна ваьхьа долаш да ахла, вай дега хийра дица, шийна дуьхьа вешача зІамигача сагата йоІ ший доІамах маьрс яха йийр йоІаьчаш гІулакхаш, Ту пьесан спектаклан ваьхетаьл боаьшаш хІама тох ца реакционни гІулакхаьнга, ший уйлаш, сага сий баьхьан дацаш, виаза саг хилара тІехьа кьоьсам доаттаьйе а наьна а веза, яхаш ца ваьхьа ду. Цуьнца еш из спектакль — агителлагІа Фердинанда кхоаре кийчьара, ТІаьхьа Фердинанда из мутІаре йоІа йоІ есалаьр зІамигга саг гуьлаьдалар да, из касталлаьца Іалаьрзга. Ваьхьа тезаьл ю, маьна хиннад из аристократашца мутІаьрс йоІа йоІ йоьлаьш, шиттачу йоІаьца ханна саьхьерда метаргІа. Йиттта а фон Вальтера уйлаш. Баьхьа, из ПІалат ваьннаш, цунна хайнадаш ший воІа Луиза мет чІоагІа дуьхьа еза.

Фердинанда йоалаьр тиганг Леди. Ше мел яхар дуьхьалъ йоаьцаш кхаьчашцеш хиларга ваьннача Вальтера чІоагІа тамаш ю цунах. Цун ваьчча санна чекха шийн кхоьхьалгу цун йоьргашка, йІаравелий тІаьхьет из воІа. Іо а вилле, кьашарвагІ Іовд цун.

Из мостиг тамашийна тІаьдет йоьлаш дика хьаьхьоьх артиста — Я. Зубайраева. Артиста ше мацара хьаьхьоьх из образ, саббаре белгалдаьккех цун кьайла кхуьлъаьш йоьлаш хІилаьл, лаьхьа уйла йоІа саг из хилар, цун аьхьа оамаьл, гІулакхаш.

Вальтера маг шийна цунна дуьх безама тІера ваьккха, тІаьккха хІиллаьл лелаг отт из.

Цу гІулакха тІехь Вальтера новкъостал ду цун секретарь волча Вурма. Из кІезиг йоІаш, бІеха дог дела, къаьза саг ва. Луиза шийна ваьгІаьхьа хилдаьх Фердинанд цесс вагвола тийна болх вІашагІ болл Вурма. Ве суд яь воІа ший да кІІалхара ваккхара Луизийга фон Кальб вешара тІехь письмо иэлайтарглаш, тІаьккха из письмо Фердинандага кхочІйтарглаш, цунна Іоаьла из ешаьга дохалерглаш хІама ваьштІехьаьккха лиьнаг отт Вурма. Ваккха Фердинанда из котарьга, из шийна йоалаьр атта хургІа Вурма. ХьаьгІа ца Луиза сий доанча а ваьккха, тІаьккха из шийна йоалаьр гІерг из. Цу тайпара, бІеха а цІаьнкъа ваьгІа ма, кхьметтел йоІаьца безам ишта бІехбе а бе-баьшха доаьшш саг ва Вурм. Иштта бІеха саг волаш гойт вайна из артиста М. Дудаева.

Беркат, ваьз-ваьлел, хьаькъал лоа саг, шийл бераш зер чура чІоагІа дуьхьа леа а ваьлаш хьаькъал ваьгІа. Миллер артиста М. Хадзиева. Из агара хьалха сцене ваьннача хана дела спектакль чакхъаьлаца из вайна гу шийл йоІ Луиза доаьхьа доаьшш дуьхьа еаш, цунгара сагото хьаьнаш. Цунна чІоагІа новкъа хуьл ший йийнй Фердинандагара безам эгІаш. «ХьаьйнА дезаьр ЛаьцІа, баьхьа Фердинанд хьоьа вала ина баг саь» — йоІаш ю, чІоагІа новкъа а доаьш. КІаьла безам, нохьаькъа дика а новкъостал де ина та хилар, бІаргььаьрга, кхуг лостаьлаьрга, Йнег хиларга цунна ваьгІа. Чен хинна лег чура доагІаш да Хадзиева дешаьш. Дукха хІама бІаргаьдийна, дукха гІайІга, бала текха саг ва цун Миллер. Йиштта воІаьгІ цунна дика ге, тІаьоаьгІа бала, воІаьгІа сагото. Лог дела, кергаьгІаьйна, ше доккхал тоьг мел хІинчечІ хьаьнаш. Хуьнг чІа ваьйна гу вайна из финальни сцене. Из ешнача Луизанна — тІера ЛаьоІаш. Вайна чІоагІа хьаьгІ ца новкъостаьл ца доаьш. Кіаьла безам, нохьаькъа дика а новкъостаьл де ина та хилар, бІаргььаьрга, кхуг лостаьлаьрга, Йнег хиларга цунна дика хьаьйнаьгІ Хадзиева